

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2020

GUJARATI SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 9 pages. Please check that your question paper is complete.
 2. Read the questions carefully.
 3. Number your answers exactly as the questions are numbered.
 4. It is in your own interest to write legibly and to present your work neatly.
-

SECTION A

પ્રશ્ન-૧ નીચે આપેલો ગદ્ય વાંચી પ્રશ્નોના યોગ્ય જવાબ લખો.

૧. દૂધમાં સાકર

સંજાણ બંદરે દરિયામાં દૂરથી આવતા એક વહાણ તરફ કેટલાક લોકો જોઈ રહ્યા છે : ‘ કોઈ વેપારીનું તો વહાણ આવવાનું છે નહિ, તો પછી આ કોનું વહાણ હશે ? ’

વહાણ કિનારે આવી પહોંચ્યું. પણ એ કોઈ વેપારીનું વહાણ જણાતું નહોતું. ત્યારે ?

વહાણ કિનારે લાંગરવામાં આવ્યું. તેમાં બેઠેલા લોક ઊતરીને કિનારે આવ્યા. તે પરદેશી લાગતા હતા. એમની પાસેથી લોકોએ જાણ્યું કે તેઓ ઈરાન દેશના પારસીઓ હતા. ઈરાનમાં તેમને પરેશાન કરવામાં આવતા હતા. તેથી તેમણે પોતાનો દેશ છોડ્યો હતો.

પરદેશીઓને કોઈ પોતાના મુલકમાં ઝટ પેસવા ન દે. પણ આ પરદેશીઓને વિશ્વાસ હતો કે ગુજરાતમાં તેમને રક્ષણ મળશે.

તે વખતે સંજ્ઞાણમાં જાહે રાણા નામના એક હિન્દુ રાજાનું રાજ્ય હતું. પારસીઓએ તેના રાજ્યમાં રહેવાની રજા માંગવા પોતાના એક માણસને મોકલ્યો.

રાણાએ તેના જવાબમાં દૂધથી છલોછલ ભરેલો પ્યાલો આપ્યો અને કહ્યું, “ તમારા આગેવાનને આ આપજો. ”

દૂધનો ભરેલો પ્યાલો લઈને તે માણસ પાછો આવ્યો. પ્યાલો જોઈ બંધા પારસી વિચારમાં પડ્યા, ‘ દૂધના પ્યાલાનો શો અર્થ ? ’

પારસીઓના આગેવાને દૂધનો પ્યાલો લાથમાં લીધો. તેમાં તેણે ધીરધીર થાંડી સાકર નાંખી. દૂધ ઢોળાયા વગર સાકર તેમાં ભળી ગઈ. પછી એ સાકરવાળા દૂધનો પ્યાલો તેણે રાણા પાસે પાછો મોકલ્યો.

રાણાએ પ્યાલો લીધો. દૂધ ચાખી જોયું. રાણો ખુશ થયો. તેને પોતાના પ્રશ્નનો ઉત્તર મળી ગયો. પારસીઓને સંજ્ઞાણમાં આશરો મળ્યો.

રાણાને શો ઉત્તર મળ્યો ? રાણાએ શું પૂછ્યું હતું ?

રાણાએ દૂધથી ભરેલો પ્યાલો મોકલ્યો એનો અર્થ એ હતો કે યાલાના દૂધ પેટે મારા રાજ્યમાં વસ્તી છલોછલ ભરી છે, તેમાં તમને કેવી રીતે સમાવું ?

પારસીઓના આગેવાને તે પ્યાલામાં સાકર ઉમેરીને જવાબ આપ્યો, ‘ દૂધમાં જેમ સાકર ભળી જાય તેમ, હે રાણા, અમે તમારી વસ્તીમાં સમાઈ જઈશું. ’

અને ખરેખર ત્યારથી પારસીઓ ગુજરાતમાં ગુજરાતી થઈને રહે છે. તેમણે ગુજરાતીને પોતાની માતૃભાષા ગણી છે. તેઓ કોઈ પણ ગુજરાતીની જેમ જ વલ્લાલથી ગુજરાતને ચાહે છે અને બંધા સાથે સંપથી રહે છે. એ કોમમાંથી જ દાદાભાઈ નવરોજી, જમશેદજી તાતા, કિરોજીશા મહેતા, કવિ ખબરદાર અને કવિ મલબારી જેવી મહાન વ્યક્તિઓ પેદા થઈ.

પારસી લોકો અગ્નિની પૂજા કરે છે. તેઓ પોતાનો અગ્નિ ઈરાનથી પોતાની સાથે લાવ્યા હતા. ત્યારથી ઉદવાડાની અગિયારીમાં એ પવિત્ર અગ્નિ બળ્યા કરે છે. ઉદવાડા એ પારસીઓનું મોટામાં મોટું તીર્થ છે.

પ્રશ્ન- ૨

૨.૧ નીચે આપેલા શબ્દોના યોગ્ય સમાનાર્થી અર્થ શોધી લખો.
(કોઈ પણ ત્રણ)

૨.૧.૧ દરિયો.	દિવસ	સમદ્ર	ખારી	
૨.૧.૨ મુલક.	મેલો	દેશ	મોટો	
૨.૧.૩ સાકર	ખાંડ	સાબર	સ્વાદ	
૨.૧.૪ પરેશાન.	પહેલો	હેરાન	પહોળો	(૩)

૨.૨ નીચે આપેલા શબ્દોના યોગ્ય વિરોધી અર્થ શોધી લખો.
(કોઈ પણ ત્રણ)

૨.૨.૧ દેશ	દેશાવર	વેશ	પરદેશ	
૨.૨.૨ પવિત્ર	અપવિત્ર	તીર્થ	પવન	
૨.૨.૩ ભરેલો	ભારી	ખાલી	ભ્રમર	
૨.૨.૪ વિશ્વાસ	પ્રેમ	અવિશ્વાસ	શ્વાસ	(૩)

૨.૩ નીચે આપેલા વાક્યોમાં ક્રિયાપદનું યોગ્ય રૂપ બનાવી લખો.

જેમ કે - નેહા રોજ સાંજે તરવા..... (જવું)

જવાબ : જાય છે

- ૨.૩.૧ એમને વિશ્વાસ હતો કે અહીં જ તેમને રક્ષણ..... (મળવું)
- ૨.૩.૨ સાકરવાળો દૂધનો ખ્યાલો તેણે રાણા પાસે..... (મોકલવું)
- ૨.૩.૩ તેણે ધીરે ધીરે સાકર..... (નાંખવું)
- ૨.૩.૪ તેઓ પણ ગુજરાતીની જેમ જ વહાલથી ગુજરાતને.....
(ચાહવું) (4)

૨.૪ નીચે આપેલી ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય શબ્દ શોધીને
ખાલી જગ્યા પૂરો.

(સંજાણ, અગિયારી, ઇરાન, અગ્નિ)

- ૨.૪.૧ પારસીઓ.....દેશમાંથી ભારતમાં આવ્યા હતા.
૨.૪.૨ પારસીઓ ગુજરાતમાં પહેલ વહેલા..... બંદરે ઊતર્યા.
૨.૪.૩ પારસી લોકો.....ની પૂજા કરે છે.
૨.૪.૪ પારસીઓનું દેવસ્થાન.....કહેવાય છે. (4)

૨.૫ નીચે આપેલા વાક્યોમાં યોગ્ય વિશેષણ શોધી લખો.

- ૨.૫.૧ ઉદવાડા પારસીઓનું મોટામાં મોટું તીર્થ છે.
૨.૫.૨ રાણાએ જવાબમાં દૂધથી છલોછલ ભરેલો પ્યાલો આપ્યો.
૨.૫.૩ એ ક્રીમમાંથી કવિ ખબરદાર અને કવિ મલબારી જેવી મહાન વ્યક્તિઓ પેદા થઈ. (3)

૨.૬ નીચે આપેલા વાક્યો કયા કાળના છે તે કહો.

ઉ.ત. નાટક બહુ જ સરસ હતું. જવાબ: ભૂતકાળ

- ૨.૬.૧ દૂધનો ભરેલો પ્યાલો લઈને તે માણસ પાછો આવ્યો.
૨.૬.૨ અમે તમારી વસ્તીમાં સમાઈ જઈશું.
૨.૬.૩ ઉદવાડા પારસીઓનું મોટામાં મોટું તીર્થ છે. (3)

૨.૭ નીચે આપેલ વાક્યોમાંથી સાચી જોડણી પસંદ કરી વાક્યો
ફરીથી લખો.

- ૨.૭.૧ તેઓએ ગુજરાતી /ગુજરાટી ને પોતાની માતૃભાષા/
માતૃભાષા ગણી છે.
૨.૭.૨ હે રાણા, અમે તમારી વસ્તી/વસ્તીમાં સમાઈ જઈશું.
૨.૭.૩ પરદેશીઓને કોઈ ઝટ/જત પોતાના મુલકમાં પેસવા
ન દે.
૨.૭.૪ પારસી લોકો અગ્નિ/અગ્નિની પૂજા કરે છે. (5)

૨.૮ નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે તે લખો.

૨.૮.૧ 'દૂધમાં જેમ સાકર ભળી જાય તેમ, હે રાણા, અમે તમારી વસ્તીમાં સમાઈ જઈશું.'

૨.૮.૨ 'તમારા આગેવાનને આ આપજો'. (5)

૨.૯ ચિત્ર વર્ણન: નીચે આપેલા ચિત્રને જોઈ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૨.૯.૧ આ ચિત્રમાં દિવાલ પર શું લટકાવેલું છે ? (3)

૨.૯.૨ આ ચિત્ર શેના વિશે વાત કરે છે ? (3)

૨.૯.૩ આ ચિત્રમાં તમને શું ગમ્યું ? (3)

૨.૯.૪ આ ચિત્રને તમે શું ટાઈટલ આપશો ? (1)

[40]

60 marks

SECTION B

પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલ પદો પરથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૩.૧ ઓ સાઉથ આફ્રિકા ભૂમિ ! સંતાન અમે તમારાં
કરીએ પ્રણામ તમને ! સ્વીકારજો અમારાં !
બ્લેક, વ્હાઈટ ને બ્રાઉન, વિવિધ ધર્મ અનેક!
દેવી સમાન રીતે , સંતાન છે તમારા !”
નામી અને અનામી, ગરીબ અને તવંગર
અભણ અને ભણેલા, સંતાન અમે તમારા

૩.૧.૧ કવિ સાઉથ આફ્રિકાની ભૂમિને શું કહે છે ? (3)

૩.૧.૨ સાઉથ આફ્રિકાની ભૂમિમાં કોણ કોણ અને કેવા કેવા
સંતાનો છે ? (3)

૩.૨ માયું નીયું જૂલતું રાખી, ધ્યાન ધરે બતલાવે છે,
લોકો જાણે મહાન શાસ્ત્રી, પ્રચાર કરવા આવે છે
ભૂંકવાનું જો શરૂ થાય તો, જાત ખરી પરખાવે છે.

૩.૨.૧ કહેવાતા મહાન શાસ્ત્રી કેવી રીતે ધ્યાન ધરે છે ? (3)

૩.૨.૨ એમની ખરી જાત ક્યારે પરખાય છે ? (3)

૩.૩ આજની ઘડી તે રળિયામણી
હાં રે મારો વ્હાલોજી આવ્યાની વધામણી જી રે.....
જી રે તરિયા તોરણ તે બંધાવિયા,
હે મારા વ્હાલાજીને મોતીડે વધાવિયા જીરે....
આજની ઘડી....

૩.૩.૧ કવિ ઉપરના કાવ્યમાં આજની ઘડીને કેમ રળિયામણી
કહે છે ? (3)

૩.૩.૨ આજના દિવસ માટે કવિએ શું શું તૈયારી કરી છે ? (3)

[15]

પ્રશ્ન- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (કોઈ પણ પાંચ)

- ૪.૧ કુંવરીએ કઈ ચીજને સૌથી અદ્ભુત ભેટ તરીકે ગણાવી ?
શાથી ? (3)
- ૪.૨ શિરામણ સમયે સેનાપતિએ શા સમાચાર આપ્યાં ? (3)
- ૪.૩ રાજાના દર્શન કરતી વખતે ઝાડૂવાળાએ શું કહ્યું ? (3)
- ૪.૪ કાબુલી અને મીની વિખૂટાં કેમ પડી ગયાં ? (3)
- ૪.૫ મીનીના પિતાએ કાબુલીના ખિસ્સામાં નોટોનો થોકડો કેમ મૂક્યો ? (3)
- ૪.૬ પાંડવો બિહામણાં જંગલમાં કેવી રીતે ફરતા હતાં ? (3)
- ૪.૭ અંગારપર્ણી પાંડવોને શા માટે શેક્યા ? (3)
- [15]

પ્રશ્ન- ૫. ‘ભગવાને નામ પાડ્યા’

“ભગવાને નામ પાડ્યા” નાટિકામાં આપેલો રમૂજ તમારા શબ્દોમાં લખો.

[10]

40 marks

Total: 100 marks